

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Srody, kosztuje w prenumeracji: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Inscrycja od wiersza w półkolumnie (drukem garmon) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.

Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Włochy. — Rosya. — Grecya. — Turcya. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Wiadomości handlowe. — Kronika.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Uchwałą ministerstwa oświecenia z dnia 27go grudnia 1856 l. 16914 przyzwolono rozszerzenie istniejącej w Samborze szkoły dla dziewcząt na główną szkołę żeńską o czterech klasach. Do tego rozszerzenia przyczyniła się gmina miasta Sambora, przyjmując na siebie opędzenie wszystkich płac nauczycielskich, tudzież pokrycie wszelkiej nadwyżki w wydatkach na umieszczenie, urządzenie, opał i usługę powiększonej szkoły. Także Jaciński proboszcz w Samborze imks. kanonik Jedliński ofiarował na szkołę dwie obligacye pożyczki narodowej na 200 złr., przeznaczając procenta z tej kwoty na roczne premia dla dwóch uczennic tej szkoły.

C. k. Namiestnictwo podaje tę chwalebna dążność ku rozszerzeniu nauki między ludem z wyrazem zasłużonego uznania do wiadomości publicznej.

Lwów, 5. stycznia 1857.

Sprawy krajowe.

(Dar Arcyksiężny Zofii.)

Lwów, 14. stycznia. Jej cesarzewiczowska Mość najdostojniejsza Arcyksiężna Zofia raczyła ofiarować kwotę 500 złr. na założenie ruskiego instytutu narodowego i drugiego gr. kat. kościoła parafialnego we Lwowie.

Z komisji administracyjnej ruskiego Instytutu narodowego.

(Mianowanie. — Wiadomości bieżące z Wiednia. — Podróż pp. ministrów. — Ulaskawienia. — Dary Mediolanu na zakłady dobroczynne.)

Wiedeń, 13. stycznia. *Gazeta Wiedeńska* donosi: Jego c. k. Apostolska Mość raczył najwyższym postanowieniem s Weneccy z dnia 21. grudnia r. z. nadać najlaskawiej supłującemu nauczycielowi religii przy gimnazjum Krakowskiem Dr. *Janowi Staroniewiczowi* posadę profesora teologii pastoralnej przy uniwersytecie w Krakowie.

— F. Z. M. baron Hess towarzyszyć będzie Ich Mość Cesarstwu do Mediolanu, i zabawi w tem mieście w ciągu pobytu Najjaśniejszego Państwa.

Ich Excelencye ministrowie hr. Buol, baron Bruck i baron Bach oczekiwani są podług dotychczasowych postanowień dnia 28go b. m. z Mediolanu z powrotem.

Rada sekcyjny Haidinger, prezydent c. k. Towarzystwa geograficznego mianowany został członkiem honorowym ces. rosyjskiego Towarzystwa geograficznego w Petersburgu.

Jego Excelencya minister finansów baron Bruck przybył 9go b. m. w południe do Tryestu w przejeździe do Mediolanu. Jego Excelencya minister spraw wewnętrznych baron Bach przybył 9go do Gorycy, zwiedzał wszystkie urzęda i zakłady, i udał się 10. o godzinie 1. w południe w towarzystwie Jego Excelencyi Namiestnika Gradyski, by zwiedzić tamtejszy zakład karny, z kąd wyjeżdża w dalszą podróż do Udine.

Jego c. k. Apostolska Mość raczył najwyższym postanowieniem z 5go b. m. opuścić najlaskawiej 41 więźniom w Padwie resztę kary, trzem połowę, a dziewięciu trzecią część zasądzonej kary, i najwyższe te akta łaski zostały natychmiast wykonane.

Jego Excelencya generał-gubernator Lombardzko-Weneckiego królestwa fm. hrabia Radetzky dozwolił wychodzący politycznemu Mauro nobile Capellaro della Colomba bezkarnego powrotu do c. k. państw austryackich i przypuścić go napowrót do praw obywatelstwa austryackiego.

Z programu uroczystości, jakie municypalność Mediolanu przygotowuje na cześć bliskiego przybycia Ich Mości Cesarstwa, zasługuje na szczególną wzmiankę, że rada gminna wyznaczyła rozmaitym zakładom dobroczynności sumę 75.000 lirów.

Hiszpania.

(Domowe niepokoje. — Depesze z 6. i 9. stycznia.)

Z Madrytu piszą z dnia 3. stycznia. Niesnaski i rozruchy szerzą się po kraju. W Waleneyi wzburzone pospólstwo spaliło most kolei żelaznej; 31go grudnia wypadli tłumem za miasto, i grożąc śmiercią każdemu, co niósł żywność do miasta, zmuszali wieśniaków do odwrotu. W Vorsemie padł pod ciosem skrytobójczym jeden ze znakomitszych obywateli p. Moll, przewodnik partyi liberalnej w prowincyi Alicante. Luboć w Reus i w Barcelonie liczne zaszły aresztacye, wzmagają się jednak rabunki i kradzieże tak dalece w Katalonii, że w jasny dzień nawet jest niebezpiecznie puszczać się publicznym gościńcem. W Aragonii zacięte staczają się walki z przemytnikami: hufcami po 80 wdzierają się do kraju. i strażę publiczną częstokroć ze stratą ulegają ich natarczywości.

Depesza telegraficzna z Madrytu z 6. stycznia donosi: *Gazeta madrycka* ogłasza urzędownie, że p. Isturitz został mianowany ambasadorem hiszpańskim w Rosyi, a książę Galiczyn ambasadorem rosyjskim w Hiszpanii. — Jenerał Prim został aresztowany i internowany do Toledo za ogłoszenie pisma przeciw władzom Katalonii. W Waleneyi przywrócono spokojność. Na prowincyi nie ustają zabierać broń. — Izba Kortezów portugalskich została otworzona.

Depesza z Madrytu z 9. stycznia donosi: „Podług ostatnich wiadomości z Rzymu zostały już załatwione stanowczo wszelkie nieporozumienia między stolicą papieżką i dworem madryckim.“

Anglia.

(Nowiny dworu. — Doniesienie z podróży legii angielsko-niemieckiej. — Postępowanie Anglików w Chinach.)

Londyn, 10. stycznia. Książę Albert, książę Walii, najstarsza córka królewska i księżniczka Alice opuścili wczoraj przed południem zamek Windsor i odjechali osobnym pociągiem do Oxfordu dla zwiedzenia uniwersytetu. — Francuski i austryacki ambasador powrócili przedwczoraj z Broadleands, z gościny u lorda Palmerstona.

Jak donosi list prywatny odbył paropływ transportowy „Vulcan“ podróż z Spithead do Sierra Leone w przeciągu 16 dni, i spodziewał się na Boże narodzenie zawinąć do Przylądku. Jadą nim oficerowie angielsko-niemieckiej legii, między tymi p. Stutterheim, a podróż wcale im służyła.

Dziennik *Herald* oświadcza wyraźnie, że postępowanie władz angielskich w Chinach nie zgadza się zupełnie z prawem międzynarodowym. Zachodzi jeszcze wielkie pytanie, czy też statek chiński dla tego, że go zarejestrowano do kolonialnych, posiada już wszystkie prawa i przywileje okrętu angielskiego. „Przyznać należy, że w Anglii i we wszystkich innych państwach świata całego mógłby okręt ten dochodzić praw swoich, wyjąwszy w tem państwie do którego właściwie należy. Obowiązków w obec kraju rodzinnego niemożna i nie należy zaniedbywać, a zasada ta wyłożona jest z wielką dokładnością w rozporządzeniu, jakie ministeryum spraw wewnętrznych niedawno wydało. Francuz naturalizowany w Anglii ma prawo do wszystkich przywilei obywatela angielskiego, lecz nie go niewalnia od tych obowiązków, jakie winien swemu krajowi rodzinnemu. Od obowiązków tych uwolnić go może tylko decyzja własnych jego władz krajowych. Konieczność reguły tej jest oczywista. Dziwną tylko i bolesną oraz jest rzeczą, że barbarzyńscy Chińczycy lepiej w tej mierze rozumieją od nas zasady prawa międzynarodowego. Naszemu pełnomocnikowi i gubernatorowi w Hongkong nie przyszło to i na myśl, że władzom chińskim przysłużyła niezaprzeczone prawo nieprzyznania tak długo prawa naturalizacyi, pokądby ta nieotrzymała przyzwolenia i potwierdzenia z ich strony. Jakież byłoby położenie Chin wtenczas, gdyby każdy statek w ich portach mógł dowolnie i bez pozwolenia rządu cesarskiego ogłosić się okrętem angielskim? Tym sposobem straciłyby Chiny wszelką kontrolę marynarki swej wojennej i handlowej. Przypuściwszy, że okręt wybudowany w porcie londyńskim wyjednałby sobie w Boulogne poświadczenie zarejestrowania francuskiego, a potem zawinąłby pod Towrem i ukrywał zbrodniarza znanego: przypuśćmy dalej, że kapitan okrętu tego wzbraniałby się wydać zbrodniarza i zatknął banderę francuską: Coż wtedy? Czy rząd angielski uznałby choć na chwilę baederę tę za upoważnioną do praw międzynarodowych? Tak samo jak nieszczyśliwy gubernator chiński Jeh, postąpiłby zapewne i rząd angielski, gdyby

był w jego położeniu, a jednak władze nasze uznały za rzecz słuszną, zabrać mu jego fortece, zniszczyć floty i miasto jego zbombardować.“

Francya.

(Ratyfikacya oczekiwana. — Akademików liczba. — Medal Napoleona I. — Mrozy i śniegi w Korsyce. — Fabryki tytoniu. — Doniesienia z Senegalu. — Wiadomości bieżące. — „Constitutionnel“ o konferencyach.)

Paryż, 10. stycznia. Dziś odbył się uroczysty pogrzeb arcybiskupa Paryża. (Bliższe szczegóły podamy w Kronice).

Przedwczoraj wyprawili pełnomocnicy kongresu do swoich dworów protokół podpisany na dniu 6go stycznia. Dla odległości między Paryżem, Petersburgiem i Konstantynopolem przeciągną się ratyfikacye i ogłoszenie protokołu zapewne aż do końca tego miesiąca.

Dekret w *Monitorze* pomnaża liczbę wolnych akademików w akademii nauk moralnych i politycznych z pięciu na sześciu i opowiada o sędziach akademii mianować siedmiu korespondentów w oddziale polityki, administracji i finansów. — W mennicy wybito medal, przedstawiający podług obrazu p. Ingres apoteozę Napoleona I., i ofiarowano go Cesarzowi. — Poeta Beranger był niebezpiecznie chory, ale już zaczyna powracać do zdrowia. — Do oświetlenia ulic Paryża używają teraz co wieczór 103.733 płomyków gazowych. Z Rennes donoszą, że na przyszłe lato ma być założony w departamencie Ile et Vilaise wielki obóz w pobliżu Hédé. — Z Bastyi na wyspie Korsyce donoszą pod dniem 1. stycznia, że od kilku dni panuje tam silny mróz i wszystkie góry pokryte są śniegiem. Wozy pocztowe zawiesiły swą służbę. — We Francyi pracują teraz pod zarządkiem państwa dziewięć wielkich fabryk tytoniu; sama fabryka paryska dostarcza trzecią część ogólnego fabrykatu i zatrudnia 1820 robotników.

Ostatnie wiadomości z Senegalu z 5. grudnia donoszą o śmierci Mohameda Sidi, naczelnika Bradinabów, który był jednym z głównych przeciwników Francyi i po ekspedycyi w miesiacu październiku usunął się w najodleglejsze i nieprzystępne okolice. Byłto sprzymierzeniec króla Trarzów, który także ratował się ucieczką. Kantony francuskie były w doskonałym stanie, a w Fatah-Qualo i Cayor uznano stanowczo władzę francuską.

Dziennik *Constitutionnel* zawiera obszerny artykuł o załatwieniu nieporozumień pozostałych po zawarciu pokoju, i rozpoczynago temi słowy:

„Dyplomacya europejska dokonała dzieła pokoju, które uświęcił traktat z 30. marca, uchylając z zaspokojeniem wszystkich kontrahujących mocarstw szczegółowe trudności, jakie przeszkadzały na chwilę przeprowadzeniu tego traktatu.“

Niewchodząc w obrady konferencyi, których tok nie jest mu znany, powiada dalej ten dziennik, że teraz uczyniono już zadość życzeniom i wymaganiom Anglii i Austrii, odejmując Rosyi Bolgrad i Tobak, co jednak wynagrodzono jej przyznaniem większego jeszcze terytorjum, niż utraciła.

Następnie dowodzi *Constitutionnel*, że przeprowadzone między Turcyą i Rosyą oznaczenie granicy zaspokaja także wszystkie strony gdyż Anglia i Austria nieobawiają się już o Bolgrad, który ich zdaniem następczka Rosyi środek do opanowania uść Dunaju, a Rosya może z wielką korzyścią przenieść siedzibę swej kolonii bułgarskiej do Komratu.

Evakuacye Księstw naddunajskich i morza czarnego zapewnił pełnomocnicy Austrii i Anglii z własnego popędu. Podług dziennika *Constitutionnel* przedłożono konferencyi dwie formuły tego zapewnienia. Podług jednej miała ewakuacya nastąpić w sześciu tygodniach, podług drugiej do 30. marca, rocznicy zawarcia pokoju. Zgodzono się na drugi termin.

Constitutionnel powiada, że wprowadzie pierwsza formuła byłaby pożądalszą; ale przytem wszystkim trzeba poprzestać na tem, że paryski traktat pokoju został już całkowicie dopełniony. Nakoniec przyznała konferencya deltę Dunaju i wyspę wezową Turcyi i oddała pod bezpośrednie zwierzchnictwo i władzę Porty. Turcyja stanęła tym sposobem na straży ujść Dunaju; a przeto, że wolna komunikacya handlowa między Niemcżą i czarnym morzem oddana została pod bezpośrednią jej gwarancję, nabyło także większej wagi strategiczne jej położenie,

Włochy.

(Mowa od tronu. — Rozporządzenie względem masek. — Gwardya turyńska przy otwarciu parlamentu. — Francuzi z powinszowaniem u Ojca św. — Subskrypcya w pamięć ocalenia Króla Neapolu — Okręt francuski w Palermie.)

Jego Mość Król Sardynii otworzył izby na dniu 7. b. m. następującą mową od tronu:

„Panowie senatorowie, panowie deputowani!

Gdy po raz ostatni stanął między Wami, otwierając przeszłą sesyę, toczyła się wielka wojna w oryencie. Sardynia brała w niej udział silny i nie dla własnej korzyści. Nasze wojska lądowe i morskie, rywalizując we wszystkich przymiotach wojskowych z najświetniejszymi armiami świata, przyczyniły się do uspokojenia Europy i przydała sławy krajowi.

Parlament organ uczuć narodowych dopełnił już obowiązku wdzięczności i miłości, wyrażając pochwałę tym walecznym wojownikom. Ja łączę mój głos przy tej uroczystej sposobności i powtarzam z prawdziwą radością, że zasłużyli się wielce ojczyźnie.

Kongres paryski położył koniec wojnie, umocnił węzły przyznierza, jaki łączy nas z Anglią i Francyą i przywrócił dawne stosunki przyjaźni z Cesarzem Rosyi.

Sardynia wyszła z tej wojny ze sławą roztropności politycznej i odwagi cywilnej. Po raz pierwszy bronilo w kongresie europejskim sprawy Włoch mocarstwo włoskie, i wyraźnie wyrzeczona została konieczność poprawienia ich losu dla dobra powszechnego.

Mój rząd, pewny pomocy Waszej, zachęcany uczuciem narodem, które nieprzestaje objawiać się w wielkich i dobrowolnych przedsięwzięciach, będzie trzymał się zawsze wytkniętej dotąd polityki.

Ponieważ przywrócenie pokoju, najpomyślniejsze zniwa i postępujący rozwój bogactwa narodowego polepszyły stan skarbu publicznego, będziecie panowie po raz pierwszy obradować nad budżetem, w którym wydatki równają się najzupełniej zwyczajnym dochodom.

Mniej zajęci sprawami finansowemi, będziecie mogli w ciągu tej sesyi ukończyć reformy administracyi prowincjonalnej, organizacyi sądownictwa, nauk publicznych i innych gałęzi służby publicznej, dla których uradzenia już dawniej byliście powołani.

Panowie senatorowie, panowie deputowani! Ciężkie doświadczenia, jakie przybyliśmy przy pomocy opatrności, dopełnione śród nadzwyczajnych trudności finansowych wielkie dzieła, rola, jaką odegraliśmy w polityce europejskiej, świadczą dostatecznie o potędze i stosowności instytucyi, jakie wspaniałomyślny ojciec mój nadał swoim ludom. Utrwalone siłą czasu, wzmocnione ścisłą jednością między tronem i ludem, zapewnią one ojczyźnie naszej przyszłość pełną sławy i pomyślności“

Rozporządzenie, ogłoszone w **Turynie** względem noszenia masek w ciągu karnawału, postanawia, że do publicznego wystąpienia w ubiorze maskowym z larwą na twarzy potrzebne jest pozwolenie wyższej władzy; towarzystwo pięciu lub więcej maskowanych osób zostanie dozwolone wtedy tylko, jeśli jeden przyjmie na siebie odpowiedzialność za postępowanie wszystkich; noszenie broni i kijów, palenie ogni sztucznych, wszelkie dotkliwie pociski, wdzieranie się do pomieszczeń prywatnych bez pozwolenia właściciela, nieprzyzwoite mowy itp. są surowo zakazane, każda maska obowiązana jest pokazać reprezentantom władzy na żądanie konsens do przebrania się, zdjąć larwę, i w ogóle udzielić wszelkich żądanych wyjaśnień.

Rozkaz dzienny naczelniej komendy gwardyi narodowej w Turynie zwołuje jak zwykle cztery legiony tamtejszej gwardyi narodowej do służby publicznej przy otwarciu parlamentu. — Cavaliere Buonespagni mianowany został posłem sardyńskim przy dworach Toskanii i Parmy.

— Komendant załogi francuskiej w **Rzymie** generał Goyon miał w dzień nowego roku zaszczyt w towarzystwie wszystkich oficerów francuskich składać Ojcu świętemu swoje życzenia; Jego Świątobliwość odpowiadał bardzo łaskawie w języku francuskim, przypuścił na żądanie generała i oficerów sztabowych do ucałowania ręki, i udzielił wszystkim błogosławieństwa apostołskiego.

— W **Neapolu** upraszały jak wiadomo Króla równocześnie armia i stan handlowy, by dozwolił wznieść kościół na miejscu spełnionego zamachu. Jego Mość Król przyznał pierwszeństwo armii, a stan kupiecki z baronem Rothschildem na czele otworzył teraz subskrypcyę, której dochód ma być zkapitalizowany, a procenta używane będą na następujące dobrodziejstwa: 1) wyposażania ubogich, enotliwych dziewcząt; 2) udzielanie ubioru i pościeli ubogim; 3) wyprawianie uczyt ubogim w rocznicę zamachu; 4) urządzenie miejsca przytułku dla młodych, opuszczonych dziewcząt.

Z **Palermu** donosi *Gior. uff. di Sicilia* z 29. grudnia, że na dniu 24go t. m. zawiął do zatoki tamtejszej francuski paropływ awizowy „Lucifer“, zatknął banderę neapolitańską i salutował 21 wystrzałami z dział, na co odpowiedziano wzajemną salwą z królewskiego fortu Castellamare.

Rosya.

(Ukaz cesarski względem podwyższenia rangi urzędnikom.)

Dzienniki rosyjskie donoszą: W imiennym Jego Cesarskiej Mości ukazie Najwyższym, na d. 9. grudnia do rządzącego Senatu wydanym wyrażono:

„Uznawszy za stosowne nadać trwałe zasady temu ogólnemu prawidłu, na mocy którego podwyższenie rangi, równie jak i wszelkie inne nagrody służbowe, winne być, obok nienagannego sprawowania się urzędnika, nadawane li tylko za stałe, gorliwe i odznaczające się trudy w ciągu służby położone, a przez najbliższą zwierzchność zaświadczone, bez względu na jakiegokolwiek okoliczności, tęż służbę poprzedzające, rozkazaliśmy wziąć pod pilną rozważę wszystkie obowiązujące dotąd pod tym względem przepisy, dla sprostowania i dopełnienia takowych stosownie do wyż przytoczonego prawidła ogólnego.

Ta wola Nasza przywiedziona została do skutku. Szczegółowe postanowienia o terminach dla podwyższenia do rang w służbie cywilnej, nakreślone przez osobny komitet, na zasadzie głównych jemu wskazanych, a majace zastąpić artykuł 81, 85, 570, 571, 586, 587, 604, 605 i 606 Ustawy o tejszej służbie, przedstawione zostały w sposób przepisany radzie Państwa, a po przejrzeniu takowych i poprawieniu przez te ostatnie, uzyskały Nasze zatwierdzenie.

Przesyłając te postanowienia rządzącemu Senatowi, rozkazujemy mu uczynić należyte rozporządzenia, dla podania ich do wiadomości publicznej i wprowadzenia w wykonanie.

Postanowienia pomienione obejmują następujące prawidła: 1) Na zasadzie przywilejów, nadanych w rozmaitych czasach, tak uniwersytetom i innym wyższym zakładom naukowym, jak i gimnazjom i równych z temi ostatnimi praw używającym średnim zakładom naukowym, wszystkim tym, którzy ukończyli w takowych z odznaczeniem się całkowity kurs nauk i otrzymali odpowiednie swym wiadomościom stopnie naukowe, lub też należyte atestaty o takowem odznaczającym się ukończeniu nauk, zatwierdzone być mają, przy wejściu ich do rzeczywistej służby cywilnej, te rangi klasowe, do jakich mają prawo z tytułu nabytego stopnia naukowego lub atestatu zakładu, w którym nauki pobierali. 2) Nie posiadający z mocy prawidła wymienionego w poprzedzającym paragrafie 1m prawa do otrzymania jakiegokolwiek rangi przy samem wejściu do służby przyjmują się do takowej jako kanceliści, na zasadzie postanowień art. 44go i następujących Ustawy o służbie cywilnej i otrzymują pierwszą rangę klasową na zasadzie przepisów wskazanych artykule 583 i 600 teje Ustawy. 3) Dla dalszego posuwania do rang następujących, od rangi 14tej, do rangi 5ej klasy, ustanawiają się, zamiast rozmaitych w artykule 570, 571, 586, 587, 604, 605 i 606 Ustawy z służbie cywilnej przepisanych terminów, zależnych od kategorii tych zakładów naukowych, w których urzędnicy otrzymali atestaty o postępie w naukach, termina jednakowe, nienależne bynajmniej od tychże atestatów, a mianowicie: dla przedstawienia do awansowania za zwykłą wysługę lat do rang: z 14ej klasy na 12tą trzy lata; z 12ej na 10tą trzy lata; z 10ej na 9tą trzy lata; z 9ej na 8mą trzy lata; z 8ej na 7mą cztery lata; z 7ej na 6tą cztery lata, i z 6ej na 5tą cztery lata. 4) Dla urzędników, odznaczających się szczególną pilnością i zdolnościami, termina te mogą być, na skutek przedłożenia władzy najbliższej i poświadczenia władzy głównej, skracane o rok jeden. Zasady takowego przełożenia winne być szczegółowo wskazane w przedstawieniu tak najbliższej jak i głównej władzy. 5) Porządek ustanowiony dla zatwierdzenia w rangach odpowiednich piastowanym urzędem pozostaje niezmiennym. Również nie usuwają się istniejące w niektórych władzach szczególne pod tym względem prawidła.

Grecya.

(Wiadomości z Grecyi.)

Wiadomości z Aten sięgają po dzień 3. b. m. Jak słycać otrzymali już posłowie trzech mocarstw opiekuńczych instrukcyę względem kontroli greckiej administracji finansowej.

Posel perski Feruk Kan w przejeździe swym z Konstantynopola do Paryża, zwiędził także i Ateny, gdzie wraz z liczną swą świtą kilka dni zabawił. Oprócz innych osobliwości oglądali Persowie zatokę salamijską i górę, z której Xerxes patrzył na klęskę wojsk swoich.

Turcya.

(Nowa pożyczka. — Moneta zdawkowa. — Doniesienia z Persyi. — Flota rosyjska na Kaspiu. — Zajścia Czerkiesów z Rosyanami. — Swawola uczniów ze szkoły wojskowej.)

Konstantynopol, 2. stycznia. Ostatnich dni grudnia zaproszono pełnomocników kapitalistów zagranicznych do bióra ministeryalnego, gdzie przedłożono im warunki względem zaciągnięcia pożyczki w ilości 12 milionów funtów szterlingów. Żaden z nich niechęciał przystać na te warunki, i tylko p. Wilkin, pełnomocnik pewnego stowarzyszenia kapitalistów angielskich, które radeby posiadać tureckie koleje żelazne, przystąpił do ugody. Jakoż z zastrzeżeniem potwierdzenia swoich mandatów zawarł umowę, że w ciągu 6 miesięcy wypłaci 12 mil. funtów szterlingów po 6% al pari, i zobowiązał się, że zaraz po otrzymanej z Londynu ratyfikacji złoży 200.000 ft. szt. tytułem rekojmii na kapitał. *Journal de Constantinople* dodaje przy tem, że wiadomość o zawarciu tak korzystnej dla Turcyi umowy przyjęte z wielką radością, i spodziewają się wkrótce uregulowania kursu pieniężnego.

Użytek pożyczki tej ma być taki: 5 mill. obrócić chcą na potrzeby państwa, 3 mill. f. szt. wypłacone będą Sultanowi na umorzenie długów w seraju, na budowę pałacu Dolma Bageze i t. d., 4 mill. zaś na umorzenie dawnych pieniędzy papierowych (kaime), na pokrycie kosztów przebicia monety srebrnej i miedzianej, i na utworzenie banku.

Rozporządzeniem ministra finansów zmniejszono o połowę wartość wytartej miedzianej monety austriackiej, i z tej przyczyny nie chciano jej od 1. b. m. przyjmować. A że znizenie jej nagle nastąpiło, przeto nastął też powszechny, a dla handlu bardzo przykry brak monety zdawkowej. Miedzianej monety tureckiej jest bardzo mało, a począwszy od 1go płacono za nią 5% agio.

Z Persyi donoszą, że położenie szacha z każdym dniem trudniejsze, i że poseł rosyjski w Teheranie, p. Aniczkow, odjechał z listem szacha do Petersburga, w którym szach uprasza o pomoc i odwołuje się w tem do przyrzeczenia Cesarza Mikołaja roku 1834 w Erywaniu, jakie otrzymał w przytomności następcy tronu a terazniejszego Cesarza ojciec szacha teraz panującego. Cesarz Mikołaj przyrzekł mu wówczas, że szacha i dynastję jego uważać będzie za dzieci swoje, i że im w potrzebie nieodmówi pomocy.

Flota rosyjska na morzu kaspijskiem zarzuciła w wielkiej i małej zatoce bałkańskiej kotwice i zajęła wysp kilka. Tym sposobem zdobyła Rosya wojskowe stanowisko w wojnie angielsko-perskiej, i może niektóre Persom nieprzyjaźne pokolenia wstrzymać w ich pochodzie do Persyi.

Między Czerkiesami i Rosyanami przyszło do kilku utarczek znaczniejszych. Sulejman Effendi Binhalau, syn Sefera Baszy wzmo-

gniony oddziałami Hussein Effendego, uderzył nad brzegami Sofu, rzeki wpadającej do Tygru, w pobliżu miasta Jelniczy (po czerkiesku Breduk), na 10.000 korpus rosyjski, który wieś Karini zrabował i spalił. Czerkiesi odnieśli zwycięstwo, a Rosyanie mieli 600 poległych i wielu rannych.

Dnia 13. rebilewa (1. listopada) zabrał Serdar Kafkor transport żywności i amunicji przeznaczony dla mieszkańców Caba, a eskortę złożoną ze 150 kozaków w pień wyciął. Zrabowano też i spalono kilka wsi podejrzanych o znoszenie się tajemne z Rosyanami. — Wszystkie te jednak wiadomości potrzebują jeszcze sprawdzenia. Wiadomo, że doniesienia takie przychodzące na Konstantynopol bywały zwykle przesadzone, a nie raz i całkiem zmyślone.

Gazeta tryestyńska donosi o następującym wypadku: „Ostatnich dni grudnia udał się oddział uczniów szkoły wojskowej pod dozorem jednego z podpułkowników na pole dla odbycia praktycznych ćwiczeń wojskowych. W powrocie do domu podzielili się na rotę, z których jedna z kapitanem na czele wpadła na francuski cmentarz wojskowy, pozrywała krzyże i zburzyła wszelkie pamiątki pogrzebowe. Uwiadomiony o tem poseł francuski wniósł skargę do ministra wojny Riza Baszy, który nakazał śledztwo i niezwłoczne przytrzymanie obwinionych oficerów i uczniów, a oprócz tego polecił, by na cmentarzu przywrócono wszystko do dawniejszego porządku. Na sprawozdanie osobno w tym względzie mianowanej komisji wojskowej wytknął Riza Basza obżalowanym niegodziwy ich występ, oficera pierwszego zdegradował i kazał uwięzić, a drugiego wymazać z listy wojskowej, uczniów winniejszych wydalić z zakładu, a mniej winnych ukarać surowo. Oprócz tego wyraził dyrektor szkoły wojskowej Galib Basza postawienie francuskiemu z powodu tego szczerze swe ubolewanie.“

Doniesienia z ostatniej poczty.

Werona, 12. stycznia. Jego ces. król. Apostolska Mość raczył zupełnie ulaskawić 32 wychodźców zawikłanych w procesie mantuańskim a obwinionych o zdradę stanu.

Paryż, 13. stycznia. Wczoraj wieczór renta 3 proc. 68.32¹/₂. — Dzisiejszy *Monitor* ogłasza dekret z nowymi postanowieniami względem administracji Algierji. — Zaślubienie hrabiego Morny publikowano w 10tym okręgu miasta Paryża.

Berlin, 13. stycznia. Na wczorajszym posiedzeniu Izby drugiej przedłożył rząd projekt nowej ustawy finansowej. Między innymi mają być upodatkowane towarzystwa akcyonaryuszów. Płacić mają 2% od zysku z procentów i dywidend roku upłynionego. Wyjątek stanowią towarzystwa kolei żelaznej.

Wiadomości handlowe.

Zestawienie przeciętych cen czterech głównych gatunków zboża i innych foraliów, jakie były od 16. do 31. grudnia na targach w obwodzie żółkiewskim, samborskim, tarnopolskim, sanockim i kołomyjskim.

	O b w ó d :		Żółkiew		Sambor		Tarnopol		Sanok		Kołomyja	
	w mon. konw.		zł.	kr.	zł.	kr.	zł.	kr.	zł.	kr.	zł.	kr.
Korzec pszenicy	8	23	8	6	7	46	7	34	9	38		
„ żyta	4	48	5	9	4	31	5	7	4	43		
„ jęczmienia	4	5	3	34	3	13	3	44	2	47		
„ owsa	2	38	2		2	14	2	12	1	24		
„ hreczki	4	7	3	56	4		10		3	24		
„ kukurudzy	8		5	8	4	46			3	53		
„ kartofli	1	52	3	6	1	5	2	12	2	8		
Cetnar siana		54		35	1	23		49	1	33		
„ wełny	86								30			
Sąg drzewa twardego	6	13	6	30	9	22	6	13	8	36		
„ „ miękkiego	5	24	4	30	7	50	4	18	5	50		
Funt mięsa wołowego		3 ¹ / ₆		4 ¹ / ₂		6*)		4 ¹ / ₂		4 ² / ₅		
Garniec okowity	1	7	2	4	1	43	1	53	1	53		

*) za funt wagi niższo-austriackiej.

Kurs lwowski.

Dnia 15. stycznia.

	gotówka		towarem	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	4	47	4	51
Dukat cesarski	4	51	4	54
Półimperyal zł. rosyjski	8	25	8	29
Rubel srebrny rosyjski	1	38	1	39
Talar pruski	1	33	1	35
Polski kurant i pięciozłotówka	1	12	1	13
Galicyj. listy zastawne za 100 złr.	81	30	82	—
Galicyjskie obligacje indemnizacyjne	77	3	77	33
5% Pożyczka narodowa	83	20	84	—

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 15. stycznia.

	złr.	kr.
Instytut kupił prócz kuponów 100 po	81	30
„ sprzedał „ „ 100 po	82	—
„ dawał „ „ za 100	—	—
„ żądał „ „ za 100	—	—
Wartość kuponu od 100 złr.	—	9 ¹ / ₂

Wiedeński kurs papierów.

Dnia 12. stycznia.		w przecięciu	
Obligacje długu państwa	5% za sto 82 ¹ / ₂ 8 ¹ / ₂ 1/4	82 ¹ / ₂	
detto pożyczki narod.	5% " 83 ¹ / ₂ 15 ¹ / ₁₆ 84	83 ¹ / ₂	
detto	4 ¹ / ₂ % " 71 ¹ / ₂	71 ¹ / ₂	
Pożyczka z losami z r. 1834	" 275	275	
detto	" —	—	
detto	" —	—	
detto	" —	—	
Obl. lomb. wen. pożyczki z r. 1850	5% " 107 ¹ / ₂	107 ¹ / ₂	
Obl. indemn. Niz. Austr.	5% " 96 ¹ / ₂	96 ¹ / ₂	
detto galicyjskie i węgierskie	5% " 77 ¹ / ₂ 1/4 78 78 ¹ / ₂	77 ¹ / ₂	
detto krajów koron.	5% " 83 ¹ / ₂	83 ¹ / ₂	
Akcy bankowe	1023 1025	1024	
Bankowe listy zastawne 5% z term. wypłaty za 12 miesięcy za 100 zlr.	—	—	
Akcy n. a. Tow. eskp. na 500 zlr.	580 581 ¹ / ₂	580	
Akcy austr. Instyt. kredyt. handlu i przemysłu na 500 zlr. (30% wpłacone)	303 ¹ / ₂ 304 ¹ / ₂ 302 ¹ / ₂	303	
Akcy c. k. uprzyw. tow. wschod. kolei żel. państwa na 200 zlr. czyli 500 franków	316 317	316 ¹ / ₂	
detto na 130 zlr. czyli 325 frank.	—	—	
Akcy kolei żel. Ces. Ferdynanda na 1000 zlr. 2395 2385	—	2390	
Akcy kolei Cesarzowy Elż. na 200 zlr.	203	203	
Akcy południowo-póln. niem. kolei komunikacyjnej na 200 zlr.	214	214	
Akcy kolei nadsisańskiej na 200 zlr.	—	—	
Akcy lomb. wen. kolei żel. na 192 zlr.	—	—	
Akcy Dunajskiej żeglugi parowej na 500 zlr.	564 566	565	
Akcy austr. Lloyd'a w Tryeście na 500 zlr.	—	—	

Wiedeński kurs weksłów.

Dnia 12. stycznia.		w przecięciu.	
Amsterdam za 100 holl. złotych	—	—	2 m.
Augsburg za 100 zlr. kur.	107 106 ³ / ₄ 2/4 l.	106 ³ / ₄	uso.
Berlin za 100 tal. prus.	—	—	2 m.
Frankfurt n. M. za 120 fl. na stopę 24 ¹ / ₂ fl.	106 105 ⁷ / ₂ 106 l.	106	3 m.
Genua za 300 lire nowe Piemont.	—	—	2 m.
Hamburg za 100 Mark. Bank.	78 ⁵ / ₈	78 ⁵ / ₈	2 m.
Lipsk za 100 talarów	—	—	2 m.
Liwna za 300 lire toskan.	—	—	2 m.
Londyn za 1 funt. sztrł.	10—18 ¹ / ₂ 18 ¹ / ₂ l.	10—18 ¹ / ₂	3 m.
Lyon za 300 franków	—	—	2 m.
Medyolan za 300 lire austr.	105 l.	105	2 m.
Marsylia za 300 franków	—	—	2 m.
Paryż za 300 franków	123 ¹ / ₂ 1/4 3/4 l.	123 ³ / ₄	2 m.
Bukareszt za 1 złoty Para	262	262	31 T. S.
Konstantynopol za 1 złoty Para	456 455	455	T. S.
Cesarskie dukaty	9	9	Agio.
Dukaty al marco	8 ¹ / ₄	8 ¹ / ₄	Agio.

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 13. stycznia o pierwszej godzinie po południu.
 Pożyczka narodowa 5% 84 — 84¹/₁₆. Pożyczka z r. 1851 S. B. 5% 92. — 93. Lomb. wen. pożyczki z 5% 96 — 96¹/₂. Obligacje długu państwa 5% 82¹/₂ — 82¹/₂, detto 4¹/₂% 71⁵/₈ — 71⁵/₈, detto 4% 64¹/₂ — 64⁵/₈, detto 3% 49⁵/₈ — 50. detto 2¹/₂% 41 — 41¹/₂, detto 1% 16¹/₂ — 16¹/₂. Oblig. Glogn. z wypłaty 5% 95 — —. Detto Oedenburgs. z wypł. 5% 93 — —. Detto Peszt. 4% 94 — —. Detto Medyol. 4% 93¹/₂ — —. Obligacje indemn. niższ. austr. 5% 87¹/₂ — 88. Galic. i węgier. 5% 77¹/₂ — 78¹/₂. Detto innych krajów koron. 83¹/₂ — 84¹/₂. Obl. bank. 2¹/₂% 61 — 61¹/₂. Pożyczka loter. z r. 1834 275¹/₂ — 276. Detto z r. 1839 129 — 129¹/₂. Detto z r. 1854 107¹/₂ — 107⁵/₈. Renty Como 13¹/₂ — 13³/₄.
 Galic. list. zastawne 4% 80 — 81. Póln. Oblig. Prior. 5% 86 — 86¹/₂. Glognickie 5% 80 — 81. Obligacje Dun. żeglugi par. 5% 83 — 84. Oblig. Lloyd'a (w srebrze) 5% 91 — 92. 3% Prior. obl. tow. rząd. kolei żelazn. po 275 frank. za szt. 116 — 117. Akcy bank. narodowego 1021 — 1022. Akcy c. k. uprzyw. towarzystwa kred. 299¹/₂ — 300. Akcy niż. austr. tow. eskomp. 115¹/₂ — 116. Detto Budzyńsko-Lincko-Gmundzkiej kol. 266 — 267. Detto póln. kolei 238³/₄ — 239. Detto tow. kol. żel. za 500 frank. 321¹/₂ — 321¹/₄. Detto tow. żegl. parowej 563 — 565. Detto 13. wydania 560 — 562. Detto

Niedawno wyszedł w Wiedniu zeszyt styczniowy „sprawozdań c. k. komisji centralnej dla zbadania i utrzymania pomników budowl.”

Zeszyt ten zawiera: Artykuł dr. Heider'a o reperacji kościoła św. Szczepana, w którym po raz pierwszy wzięto pod scisły rozbiór tę ważną kwestyę i wyszczególniono z należytą dokładnością wszystkie znaczniejsze uszkodzenia tego kościoła, jak niemniej i wskazano sposób przyszłej restauracyi. W innym artykule daje budowniczy Essenwein, autor dzieła ciekawego o północno-niemieckiej architekturze z cegieł opis i rozbiór historyczno-artystyczny rumuńskiego kościoła w Leiden na Węgrzech, przy którym opisie znajduje się jedna tablica i 7 drzeworytów. — Historyk Józ. Feil rozpoczął w trzecim artykule „historyę kościoła N. P. Maryi „am Gestade“ we Wiedniu, w którym z wielką wiadomością rzeczy zbija wszystkie błędne podania dotychczasowe o porze zbudowania tego kościoła. Dalej idzie historia i opisanie kościoła dominikańskiego w Krakowie z drzeworytami, a to według sprawozdań c. k. dyrektora urzędu budowniczego. Pod rubryką rozmaitych wiadomości znajduje się opisanie ozdób kościoła San Sebastian w Wenecyi, przez margrabię Salvatico, artykuł o najnowszych usiłowaniach w zakresie nauk archeologicznych w Austrii, przez bar. Ankershofen'a; o porze wybudowania pierwszych kościołów chrześcijańskich w Karyntyi, przez dr. m. Haas'a i o nowo odkrytych katakombach pod Czurgo na Węgrzech itd. — Oprócz tego zebrano bardzo wiele szczegółów pod rubryką: „Doniesienia literackie“, gdzie też znajduje się przegląd ważniejszych, nowo wydanych dzieł literatury niemieckiej, włoskiej i francuskiej.

Lloyda 429 — 430. Peszt. mostu łańcuch. 75 — 76. Akcy młyna parowego wiedz. 76 — 77. Detto Pressb.-Tyrnawskiej 1. wydania 30 — 32. Detto 2. wydania 40 — 42. Esterhazego losy 40 zlr. 71¹/₂ — 71¹/₂. Windischgrätz losy 22¹/₂ — 22¹/₂. Waldsteina losy 24³/₄ — 25. Keglevicha losy 11¹/₂ — 12. ks. Salma losy 39⁵/₈ — 40. St. Genois 37 — 37¹/₂. Palfego losy 38¹/₂ — 38³/₄. Clarego 38¹/₂ — 38³/₄.
 Amsterdam 2 m. 89. — Augsburg Uso 106³/₈. — Bukareszt 31 T. 262¹/₂ — —. — Konstantynopol 31 T. —. — Frankfurt 3 m. 105⁷/₈. — Hamburg 2 m. 78¹/₂. — Liwna 2 m. 106¹/₂ l. — Londyn 3 m. 10. 18 t. — Medyolan 2 m. 105. — Paryż 2 m. 123³/₈. — Cesarskich ważnych dukatów agio 8⁷/₈ — 9. — Napoleondor 8 16 — —. Angielskie Sover. 10 21 10 22. — Imperyal Ros. 8 30 —.

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 15. stycznia.
 Oblig. długu państwa 5% 82⁷/₁₆; 4¹/₂% 71¹/₂; 4% —; 4% z r. 1850 —; 3% —; 2¹/₂% —. Losowane obligacje 5% —. Losy z r. 1834 za 1000 zlr. —; z r. 1839 —. Wied. miejsko bank. —. Węgiers. obl. kamery nadw. —. Akcy bank. 1024. Akcy kolei póln. 2393¹/₂. Glognickiej kolei żelaznej —. Oedenburgskie —. Budwajskie —. Dunajskiej żeglugi parowej 565. Lloyd 430. Galic. listy zast. w Wiedniu —. Akcy niższo-austr. Towarzystwa eskomptowego 4 500 zlr. 585 zlr.
 Amsterdam l. 2 m. —. Augsburg 106³/₈ 3 m. Genua — l. 2 m. Frankfurt 105³/₄ 2 m. Hamburg 78⁵/₈ 2 m. Liwna — l. 2 m. Londyn 10 — 17¹/₂. 2 m. Medyolan 104³/₄. Marsylia 122⁷/₈. Paryż 123¹/₂. Bukareszt 262¹/₂. Konstantynopol 455. Smyrna —. Agio duk. ces. 8³/₄. Pożyczka z r. 1851 5% lit. A. —; lit. B. —. Lomb. —. 5% niż. austr. obl. indemn. —; innych krajów koron. 78¹/₂. Renty Como. —. Pożyczka z r. 1854 108⁵/₈. Pożyczka narodowa 84¹/₂. C. k. austr. akcy skarh. kolei żelaz. po 500 fr. 317¹/₂ fr. Akcy c. k. uprzywil. zakładu kredyt. 299. Hypotekar. listy zastawne —. Akcy zachodniej kolei żelaznej —.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 15. stycznia.
 PP. Jaworski Mik., z Kobelnicy. — Pruszyński Zyg., z Hruszowiec. — Tehorzniński Jul., z Cuculowiec. — Jahn Frd., z Łowczy. — Mijakowski Aed., adw. kraj., ze Złoczowa. — Domaradzki Sew., z Woli. — Stankiewicz Szcz., z Podlisek. — Czermiński St., z Meryszkowiec. — Jełowicki Wenant, z Klauzdowiec. — Mrozowski Michał, z Choderkowice. — Paluszyński Józef, z Ulicka. Zagórski Miecz., z Wolkowa. — Cielecki Al., z Porchowy. — Żurakowski Józef, z Huboczka.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 15. stycznia.
 Hr. Deym, c. k. rotm., do Dembicy. — PP. Kriegshaber Artur, do Siemianówki. — Bogdański Edw., do Zabłociec. — Truskolawski St., do Płonny. Philipp Fr., c. k. przełoż. pow., do Komarna. — Czerwiński Lud., do Meryszkowa.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 14. stycznia.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
6. god. zrana	322.08	+ 0.6°	95.2	południowy	skł. mgła
2. god. popoł.	322.44	+ 1.7°	93.1	"	"
10. god. wiecz.	323.45	+ 0.8°	95.3	"	" pochmurno

T E A T R.

Dziś: Dramat polski: „Adriena Lecouvreur.“
 (Występ gościny pani Aszperger w roli Adrieny.)

KRONIKA.

Zeszyt ten zawierający tyle ciekawych szczegółów świadczy więc dowodnie o niespracowanej czynności c. k. komisji centralnej i jej organów.

— Pod nazwą „Emporio italiano“ zamierza hr. Sandonini w Londynie założyć instytut podźwignienia sztuk we Włoszech, umiejętności, handlu, przemysłu i literatury, i tym sposobem zespolić Włochy z Europą, a mianowicie z Anglią. Fundusz na to w ilości 5 milionów franków zebrany ma być na akcy po 5 fr. każda, a z tego wniesiony gmach, w którym znajdować się będzie drukarnia, bazar na wystawę włoskich towarów przemysłowych rozmaitego rodzaju, galeria dzieł sztuki i mechaniki, sala koncertowa i na przedstawienia dramatyczne, kasyno, biblioteka, panorama, muzeum, szkoła elementarna, restauracya itd. Oprócz tego wychodzić będzie w tym instytucie co tydzień lub raz na miesiąc dziennik w języku włoskim, angielskim i francuskim zawierający literaturę, sztuki, przemysł i t. d. z wyjątkiem wiadomości politycznych. Jedną część funduszu (6000 luidorów) przeznaczono na wsparcie tym Włochom, którzy odznaczają się nowym wynalazkiem pożytecznym.

— Dziwaństwa amerykańskie rozciągają się aż do imion dzieci nowonarodzonych. I tak w jednej rodzinie w Detroy zowią się synowie: Stickney I., Stickney II., Stickney III., a z córek: Stickney pierwsza, druga, trzecia. — W innej familii zowią się trzej najstarsi synowie: Józef, Znouw, Taksamo, a jeśli ich było więcej, tedy ojciec chce im takie dać imiona: Jeszcze raz, Ten sam, Mimo to. W Filadelfii nazwał pewen ojciec ostatniego w mniemaniu swem syna: Koniec. Lecz że ich więcej jeszcze na świat przyszło, zatem nazwał każdego z kolei: Dodatek, Przyczynok i „Suplement“.